

З юбілеем, ГрДУ!

ГРОДЗЕНСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ГАЗЕТА ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА
ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ

Выдаецца з 1986 года ● № 2 (274) ● 1 сакавіка 2000 года, серада
Выходзіць адзін раз на месяц ● Распаўсюджваецца бясплатна

ГРОДЗЕНСКАМУ ДЗЯРЖАЎНАМУ УНІВЕРСІТЭТУ ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ - 60

У ХХІ СТАГОДДЗЕ - З НАДЗЕЯЙ!

Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы, які выконвае высакародную місію - падрыхтоўку высокаадукаваных спецыялістаў, закліканых павысіць навуковы і інтэлектуальны патэнцыял Айчыны - адзначае свой шасцідзесяцігадовы юбілей.

Ад двух аддзяленняў, на якіх вялася падрыхтоўка настаўнікаў для няпоўных сярэдніх школ у 1940 годзе, да дзесяці факультэтаў, дзе атрымліваюць вышэйшую адукацыю каля дзесяці тысяч студэнтаў, прайшоў калектыву вучыцельскі і нялёгка шлях станаўлення і развіцця.

За гэты перыяд падрыхтавана больш за 35 тысяч спецыялістаў сістэмы адукацыі, народнай гаспадаркі і культуры. Выраслі новыя пакаленні студэнтаў, аспірантаў і выкладчыкаў. Побач з маладымі калегамі і да гэтага часу працуюць ветэраны, тыя, хто быў першым, хто закладаў аснову сённяшняга дня ўніверсітэта. Дзякуй Вам, шановныя ветэраны, за шматгадовую плённую працу!

У ХХІ стагоддзі ГрДУ ўваходзіць сучаснай навучальнай установай. Рэальнае жыццё ўскладвае на плечы нашага ўніверсітэта адказнасць за развіццё менавіта Гродзенскага рэгіёна. Таму ўніверсітэт быў, ёсць і будзе імкнуча застацца буйнейшым рэгіянальным цэнтрам навукі, адукацыі і культуры. Няма сумнення і ў тым, што ён стане адной з вядучых вучыцельскіх краіны.

З юбілеем вас, дарагія выкладчыкі, навукоўцы, аспіранты, магістранты, студэнты. Шчасця, здароўя, плёну і творчасці!

Рэктар Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта
С. МАСКЕВІЧ.

СЛАЎНЫ ШЛЯХ

Сёння Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы - буйны навукова-адукацыйны цэнтр рэгіёну, міжнародна прызнаны ўніверсітэт класічнага тыпу. Ён адыгрывае адну з вядучых роляў у навуковым і грамадска-палітычным жыцці рэспублікі. Выпускнікі ГрДУ вядомыя не толькі ў Беларусі, але і далёка за яе межамі. У вучыцельскіх пуцёўках і жыццё такіх выдатных людзей, як акадэмік НАН Рэспублікі Беларусь М.П.Касцюк, акадэмік АПН Л.М.Ціханаў, прафесары В.Н.Міхнюк, Ф.М.Янкоўскі, пісьменнікі Аляксей Карпюк, Данута Бічэль-Загнетава, Пятрусь Макаль, заслужаны настаўнік Рэспублікі Беларусь Аляксей Балакоз.

Праславілі Беларусь выпускнікі ГрДУ, алімпійскія чэмпіёны па гімнастыцы - Алена Валчэцкая і Вольга Корбут, па штанзе - Аляксандр Курловіч, неаднаразовы чэмпіён Еўропы і прызёр свету па барацьбе Аляксандр Федарэнка, сярэбраны прызёр алімпіяды Пётр Пачынчук, чэмпіён універсіяды па плаванні Ірына Ларычава, футбаліст Сяргей Саладоўнікаў і інш.

Універсітэт - шматпрофільная вышэйшая навучальная ўстанова, у якой дзейнічаюць 10 факультэтаў: псіхалогіі і педагогікі, гісторыі і культуры, біялогіі і экалогіі, фізічнай культуры, матэматычны, фізіка-тэхнічны, філалагічны, юрыдычны, эканомікі і кіравання, гумантарны. Падрыхтоўка спецыялістаў праводзіцца па 31 спецыяльнасці на трох формах навучання: дзённай, вячэрняй, завочнай - на бюджэтнай і дагаворнай аснове. 4018 чалавек навучаюцца на гуманітарных спецыяльнасцях, у тым ліку правазнаўства - 1809, навуковыя спецыяльнасці - 1536, педагогічныя - 2025, тэхнічныя - 203, эканамічныя - 459. Не-

абходна падкрэсліць, што ў гэтым пераліку не толькі класічныя спецыяльнасці, але і нестандартныя для ўніверсітэта - гісторыя і культуралогія, вывучэнне замежных моваў і такіх дысцыплін, як лацінская, грэчаская і польская мовы. Агульная колькасць студэнтаў у 1997/98 навучальным годзе складала 8261 чалавек, з іх на дагаворнай аснове навучаліся 2679, дзённай форме навучання - 5260, вячэрняй - 86, завочнай - 2915.

Ва ўніверсітэце абаронена 39 доктарскіх і 200 кандыдацкіх дысертацый. Іцяпер ва ўніверсітэце праходзяць падрыхтоўку 137 аспірантаў, 50 магістрантаў, 110 спашукальнікаў. 3 дактаранты накіраваны ў дактарантуры вядучых вучыцельскіх краінаў.

З упэўненасцю можна сцвярджаць, што ў ГрДУ склаўся шэраг навуковых школ, многія яго навуковыя супрацоўнікі з гонарам прадстаўляюць Беларусь за мяжою.

Пацвярджаннем міжнароднага прызнання Гродзенскага ўніверсітэта з'яўляюцца цесныя сувязі з навукальнымі і навуковымі цэнтрамі Масквы, Санкт-Пецярбурга, Польшчы, Венгрыі, Балгарыі, Чэхіі, Славакіі, ЗША, Францыі, Швецыі. Вучоныя ўніверсітэта чытаюць лекцыі ў Расіі, Германіі, Польшчы, працуюць над сумеснымі навуковымі праектамі з калегамі з Вялікабрытаніі, Італіі, Францыі, Грэцыі.

ГІСТОРЫЯ УНІВЕРСІТЭТА Ў ЛІЧБАХ І ФАКТАХ

У адпаведнасці з Пастановай №209 СНК БССР «Аб мерапрыемствах па арганізацыі народнай адукацыі ў заходніх абласцях Беларусі» ад 22 лютага 1940 г. быў створаны Гродзенскі настаўніцкі інстытут. На двух аддзяленнях - беларускай, рускай мовы і літаратуры і фізіка-матэматычным - рыхтаваліся настаўнікі 5-7 класаў няпоўнай сярэдняй школы. Тэрмін навучання складаў 2 гады.

ТЭЛЕГРАМА Ў НУМАР

Мілыя, слаўныя, цудоўныя калегі-жанчыны, аспіранткі, студэнткі! Сардэчна віншваем вас з надыходзячым святам - Днём жанчын.

Будзьце заўсёды здаровымі, вясельмі, шчырымі, каханымі, шчаслівым. Няхай здзяйсняюцца ўсе вашы мары і задумкі, няхай над вашай галавой будзе чыстае неба, няхай заўсёды побач будзе надзеянае плячо.

РЭКТАРАТ,
ПРАФКОМ,
САВЕТ ВЕТЭРАНАЎ.

ЦИТАТА НОМЕРА:

«Пусть дела твои будут такими, какими ты хотел бы их вспомнить на склоне жизни».

Марк Аврелий.

ГРОДЗЕНСКАМУ ДЗЯРЖАЎНАМУ УНІВЕРСІТЭТУ ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ - 60

**ЧТОБЫ ВСПОМНИТЬ,
КАКИМИ МЫ БЫЛИ...**

Рэктар універсітэта,
прафесар Сяргей
Аляксандравіч МАСКЕВІЧ.

Першы прарэктар
універсітэта, дацэнт
Яўген Аляксеевіч РОУБА.

Першы прарэктар па навучальна-выхаваўчай працы і сацыяльных пытаннях, прафесар Іван Платонавіч МАРТЫНАЎ.

Прарэктар
па навучальнай працы,
дацэнт Людміла
Васільеўна РЫЧКОВА.

Аляксандр Васільевіч Бадакоў нарадзіўся 23.02.1926 г. у в.Бахарэўка Раслаўльскага раёна Смаленскай вобласці ў сям'і сялян. 1943-48 гг. - студэнт Раслаўльскага чыгуначнага тэхнікума, брыгадзір па рамонту абсталявання завода імя Мяснікова ў г.Мінску. 1949-1955 гг. - сакратар камітэта камсамоластанцыі Мінск, загадчык аддзела Мінскага абкома камсамола, першы сакратар Заводскага райкома камсамола г.Мінска, другі сакратар Мінскага ГК ЛКСМБ, інструктар Мінскага ГК КПБ. 1955-58 гг. - аспірант Інстытута філасофіі і права АН БССР. 1960 г. - старшы выкладчык, дацэнт МДПІ імя М.Горкага. 1960-62 гг. - інспектар Мінвуза БССР. 1962-73 гг. - загадчык кафедры філасофіі МДПІ імя М.Горкага. 1973-94 гг. - рэктар Гродзенскага педінстытута імя Янкі Купалы, Гродзенскага дзяржуніверсітэта імя Янкі Купалы (з 1978 г.) Загадчык кафедры філасофіі па сумяшчальніцтву. Кандыдат філасофскіх навук (1958), дацэнт (1961), прафесар (1978). Заслужаны работнік вышэйшай школы БССР (1977), выдатнік асветы СССР і БССР.

Узнагароджаны знакам «За выдатныя поспехі ў развіцці вышэйшай школы СССР», чатырма ганаровымі Граматамі ВС БССР, медалямі, шэрагам ганаровых граматаў і знакаў усеаюзных і рэспубліканскіх грамадскіх арганізацый і міністэрстваў.

Аўтар каля 10 манаграфій і падручнікаў, больш за 100 навуковых працаў, навуковы кіраўнік пяці кандыдатаў навук.

З 1998 г. працягвае ў Мінску. Працуе загадчыкам кафедры філасофіі ва Універсітэце культуры.

Няпроста характарызаваць асобу прафесара Аляксандра Бадакова - стваральніка Гродзенскага дзяржаўнага універсітэта імя Янкі Купалы. Наваг знешнія дадзеныя рэктара аказвалі вялікі ўплыў на людзей, з якімі ён працаваў. Шырокая сажань у плячах (пра такіх кажучы - паўтара Івана!), магутная статная фігура, інтэлектуальны пранізлівы погляд глыбока пасаджаных вачэй, прыязная, на ўвесь твар, усмешка. Калі да гэтага дадаць яшчэ бадакоўскую энцыклапедычнасць ведаў, важкі незрушальны аўтарытэт, здольнасць да генерывання ідэй і многія іншыя станоўчыя якасці - то гэта будучы толькі штрыхі да партрэта Аляксандра Бадакова.

Асоба Бадакова і яго дзейнасць шматгранныя. Увагі Бадакова хапала ўсім і ўсяму. На шырокіх плячах рэктара мясцілася процьма пасад і

**ПОСТАЦІ ВУ
СТВАРАЛЬНІК
УНІВЕРСІТЭТА
БАДАКОЎ
Віктар ТАРАНЦЕЙ,
прафесар**

грамадскіх даручэнняў. Рэктар, загадчык кафедры, цудоўны лектар і прамоўца, кіраўнік абласнога таварыства «Веды», педагагічнага таварыства і інш., прадстаўнік калектыву ў многіх мясцовых, рэспубліканскіх і саюзных структурах. Прадстаўніцтва і работа былі прыстойнымі, рэктар усведамляў, што ён адлюстроўвае інтарэсы тых людзей, якіх любіць і цэніць. Адпаведна, яны адказвалі адданасцю ідэям рэктара, прагнасцю да працы, наватарствам.

Выдатныя арганізатарскія здольнасці Аляксандра Бадакова, высокая кампетэнтнасць у многіх навуковых галінах, адданасць навуцы, умёне знаходзіць папалчкі, прыцягваць кіраўнікоў вобласці і рэспублікі да патрэб універсітэта зрабілі суд. Былы неблагі педінстытут нястомна рухаўся наперад, ператвараючыся ў буйны навукова-метадычны цэнтр рэгіёну. У калектыве паступова складалася атмасфера пошукі новага і рэалізацыі перадавых метадаў арганізацыі навучальнай, навуковай і выхаваўчай работы. У асобе Аляксандра Бадакова многія выкладчыкі і студэнты знайшлі аднадумца ў вырашэнні надзённых пытанняў. Кожная цікавая ідэя праходзіла апрабацыю і ўкаранялася, кожны творчы выкладчык і студэнт мог атрымаць падтрымку і магчымасці для навуковага і службовага росту.

Асаблівую ўвагу рэктар надаваў навуковаму росту кадраў. За патэнцыйнымі дактарамі навук для аказання ім любой дапамогі былі замацаваны прарэктары. Рэктар радаваўся (толькі што не танцаваў пры гэтым) кожнай абароненай кандыдацкай або доктарскай дысертацыі. Вялізная праца была зроблена ў напрамку распрацоўкі новага пакалення навучальна-метадычнай дакументацыі, укараненні тэхнічных сродкаў навучання.

Адкрываліся новыя спецыяльнасці і спецыялізацыі, аб якіх раней нельга было і марыць - інжынера, міжнародныя эканамічныя зносіны, правазнаўства і г.д. Пры гэтым (мы ўдзячны А.В.) захаваўся асноўны кацыяк педагогаў і псіхолагаў як аснова для ўкаранення новых тэхналогій навучання.

Перыферычны універсітэт актыўна ўключыўся ў выкананне заданняў Міністэрства абароны СССР. Творчыя калектывы прафесараў Л.М.Ківача, С.С.Ануфрыка, М.М.Спорніка, дацэнта Б.А.Барыхіна і іншых выдавалі «на гара» важкія навуковыя вынікі. Завяршылася або завяршалася стварэнне навуковых школ Л.М.Ківача, С.В.Кандрацэвай, Н.Д.Бяспамятных, Я.Н.Мараша, Г.А.Зорына, І.В.Гушына, А.І.Яроцкага, П.У.Сцяцко, В.М.Нікічэвіча і інш.

Шматразова рэктар тварыў дабро, часцей за ўсё без усялякай карысці для сябе. Многія з нас жывуць у добраўпарадкаваных кватэрах, якія (адзін Бог ведае, якім чынам!) «выбіваў» Аляксандр Бадакоў. Дзеці супрацоўнікаў з благаслаўлення Бадакова атрымалі першаяасную адукацыю. У падтрымцы рэктар не дзяліў людзей па рангах, ён быў бацькам усяго калектыву. Нават яго наяўнасць на рабоце ў кабінэце галоўнага корпуса адчувалася арганічна.

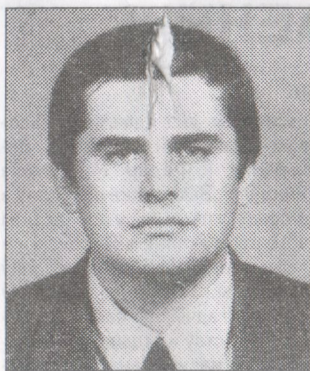
Асоба стваральніка універсітэта Аляксандра Бадакова - фігура яркая, адметная, захапляючая і здзіўляючая. Адным словам - гэта постаць і Чалавек з вялікай літары.

Паходня універсітэта, запаленая Бадаковым, знаходзіцца ў надзейных руках, а зерне, пасеенае ім, дало добры ўраджай.

Дзякуй Богу, і цяпер Вы «на кані», Настаўнік!

З 60-мі ўгодкамі універсітэта! Шчасця ўсім!

ЧТОБЫ ВСПОМНИТЬ, КАКИМИ МЫ БЫЛИ...

Прарэктар па навуковай працы, дацэнт Васіль Васільевіч СЯНЬКО.

Памочнік рэктара, дацэнт Уладзімір Максімавіч КАРЧЭУСКІ.

Дэкан гуманітарнага факультэта, дацэнт Таццяна Аляксееўна БАДЗЮКОВА і намеснік дэкана Міхаіл Міхайлавіч БАБРОЎНІК.

Я – ШЧАСЛІВЫ ЧАЛАВЕК...

Да 60-гадовага юбілею ўніверсітэта планавалася шмат цікавых і карысных спраў. У іх ліку - напісанне гістарычнага нарыса аб ўніверсітэце. Спецыяльная камісія прыняла рашэнне аб выданні да юбілею кнігі «Гродзенскі ўніверсітэт імя Янкі Купалы», у якой адлюстраваны ўвесь шлях вучынаючы з 22 лютага 1940 года і да сённяшніх дзён. Аўтары гэтай кнігі - вядомыя гісторыкі С.А.Габрусевіч і І.П.Крэнь. Гістарычны нарыс сам па сабе як жанр цікавы. Пішуць людзі, якія самі не адзін дзесятак гадоў працавалі ў калектыве і самі стваралі, як кажуць, гісторыю ўніверсітэта. У дадатак - лёгкае пярэ, добрае валоданне словам. І кніга аб ўніверсітэце атрымалася цудоўная.

Наш карэспандэнт сустрэўся з адным з аўтараў, прафесарам Іванам Платонавічам Крэнем.

- Іван Платонавіч, гістарычны нарыс пра ўніверсітэт - дзелька не першая, і, спадзеюся, не апошняя Ваша кніга. А што папярэднічала ёй?

- Была даследчая работа, шмат публікацый, кніг - каля 250 работ, уключаючы артыкулы. А манаграфіі, грамадска-палітычных кніг, гісторыка-эканамічных нарысаў, падручнікаў і навучальных дапаможнікаў, курсаў лекцый, метадычных дапаможнікаў, брашур, энцыклапедычных даведнікаў, зборнікаў - каля трыццаці. Падрыхтаваны 1 магістр і 5 кандыдатаў навук.

- Кім Вы сябе больш адчуваеце: навукоўцам-гісторыкам, пісьменнікам ці педагогам, настаўнікам?

- Усё жыццё хацеў быць настаўнікам. Можна, таму, што бацькі мае настаўнічалі. Яны не былі ў сённяшнім сэнсе настаў-

нікамі, але пэўны час вучылі сельскіх дзяцей. Бацька, Платон Андрэевіч, скончыў вучылішча настаўнікаў у Клецку, затым быў афіцэрам. Пісаў. Яго не стала ў 1962 годзе. У мінулым годзе выйшла ў свет яго кніга з прамавай Васіля Быкава. І я выбіраў паміж гісторыяй і літаратурай. Пісаў у юнацтве вершы. Лічу, што мне пашанцавала: скончыў гісторыка-філалагічны факультэт - самы лепшы, на маю думку. Вывучаў і літаратуру, і гісторыю. Добра вучыўся. Мог застацца ў аспірантуры. Але паехаў па накіраванні ў школу. Стаў дырэктарам васьмігодкі, потым - сярэдняй школы, школы-інтэрната. Аспірантуру скончыў завочна. У 1967 годзе запрасілі ў педінстытут старшым выкладчыкам кафедры гісторыі СССР і БССР. З таго часу маё жыццё непарыўна звязана з ўніверсітэтам. Хаця пэўны адрэзак часу працаваў на партыйнай рабоце, усё ж адначасова выкладаў і ва ўніверсітэце.

- Часам выказваюцца нядобрыя словы альбо, наадварот, настальгія па тым камуністычным мінулым. Вас гэта трывожыць?

- Я супраць агульнага ганьбавання нашага мінулага. Было шмат станоўчага. Былі і памылкі. Гісторыя - гэта гісторыя, нельга ад яе адракацца. Гэта цэлы этап жыцця. А ідэя сацыяльнай справядлівасці - небагагая ідэя. У плане асабістым я ні аб чым не шкадую. Работа сакратаром парткома, рэктарам ўніверсітэта марксізму-ленінізму і намеснікам загадчыка Дома палітасветы - гэта работа з людзьмі, якая дае ні з чым не параўнальны вопыт. Гэты вопыт дапамагае і цяпер.

- Сёння Вы - вядомы чалавек, гісторык, па кнігах якога вучацца новыя пакаленні. Пасада дэкана, загадчыка кафедры, навуковыя даследаванні - гэта ўсё патрабуе шмат часу. І ўсё, здаецца, адбылося. А ці шчаслівыя Вы ў асабістым жыцці?

- Я - шчаслівы чалавек. Сапраўды, мяне пастаянна заўважалі, я, як кажуць, увесь час рос. І ў сям'і ўсё склалася добра. Ажаніўся яшчэ будучы студэнтам апошняга курса. Сын і дачка ўжо даўно жывуць сваімі сем'ямі, яны знайшлі сваё месца ў жыцці. Маю двух унукаў і дзве ўнучкі. Толькі адно азброчвала: было б у сям'і трое дзяцей. Але яшчэ ў радзільным доме наша немаўлятка, якое з'явілася на свет на першамайскае свята, медыкі не змаглі выратаваць. І той боль ад страты дзіцяці - на ўсё жыццё. А так - ніякай крыўды на лёс няма...

- Што Вы можаце сказаць пра ўніверсітэт?

- Сёння, калі мы адзначаем 60-годдзе нашай навучальнай установы, аглядаемся на пройдзены шлях. І бачым, што ён, гэты шлях, быў не такі ўжо лёгкі. Але плённы. Яшчэ калі пісаўся гістарычны нарыс пра ўніверсітэт, адзначаў, якое значэнне для

рэгіёну мае ГрДУ. Няма, бадай, такой школы ў вобласці, дзе б ні працавалі нашы выпускнікі. Ёсць яны і на прадрпрыемствах, ва ўстановах. А колькі вядомых на ўсю краіну людзей выйшлі з гэтых сцен! Радуе, што гэта - вынік нашай працы, яе плён. А як разрасліся факультэты! Сёння толькі на факультэце гісторыі і культуры вучыцца 751 студэнт. З выкладчыкамі і персаналам - да тысячы чалавек. Вялікі калектыв. Але дружны, зладжаны, здольны вырашаць складаныя задачы. Ды і ўніверсітэт у цэлым сёння набыў імідж навучальнай установы класічнага тыпу, рэгіянальнага цэнтра адукацыі і навукі. Мы пазбаўляемся правінцыяльнасці, нас ведаюць у бліжэй і далёкім замежжы, з намі супрацоўнічаюць калегі з іншых краін. Універсітэт бесперапынна расце і развіваецца. Хочацца пажадаць, каб гэты працэс не спыняўся ніколі...

Гутарку вяла Л.ДАНІЛАВА.

ГІСТОРЫЯ УНІВЕРСІТЭТА І ЛІЧБАХ І ФАКТАХ

Заняткі ў настаўніцкім інстытуце пачаліся 7 сакавіка 1940 года. Першыя студэнты - 360 юнакоў і дзяўчат, пераважна дзеці мясцовых рабочых і сялян, запойнілі аўдыторыі асноўнага навучальнага корпуса, бабудаванага яшчэ ў 1884 годзе для Марыінскай жаночай гімназіі. Тут было 6 вялікіх аўдыторыяў, 4 кабінеты, актая і фізкультурная зала, бібліятэка і студэнцкая чытальная зала, а таксама кватэры чатырох выкладчыкаў.

**ЧТОБЫ ВСПОМНИТЬ,
КАКИМИ МЫ БЫЛИ...**

Вучоны сакратар
Савета ўніверсітэта, дацэнт
Тамара Канстанцінаўна
КАМАРОВА.

Дэкан юрыдычнага
факультэта, дацэнт Іосіф
Іванавіч ВЯЛЕНТА.

Дэкан
філалагічнага факультэта,
дацэнт Віталь Казіміравіч
ЦАРЛЮКЕВІЧ.

Дэкан матэматычнага
факультэта, дацэнт Валерый
Канстанцінавіч БОЙКА.

УСПАМІНАМІ ДЗЕЛЯЦА ВЕТЭРАНЫ НАШ ПЕРШЫ, ПАСЛЯВАЕННЫ

А.РАГОЙША,
выпускнік педінстытута 1948 года

мне было не прыйсці - і яна атрымлівала двойку. Тады яе бацькі папрасілі мяне весці заняткі чатыры разы на тыдзень, добра плацілі. Для мяне тады гэтыя заробленыя грошы здаваліся вялікай сумай, жылося някэпска.

А жылі мы ў старым корпусе. Напачатку былі павыбіваныя вокны, дзверы не зачыняліся. Студэнты вымалі ўнутранае шкло і ўстаўлялі яго звонку, каб у пакоі не гуляў вецер. Альбо забівалі вокны фанерай. Ездзілі ў Парэчка нарыхтоўваць дрывы. Нам за гэта выдавалі норму дроў, каб паліць у інтэрнаце.

Працавала ўжо электрастанцыя, але яна часта адключалася. У складзе былі трафейныя нямецкія свечкі. Пры іх і вучыліся. Сапраўднай праблемай былі падручнікі. Іх не хапала. У сакавіку прывезлі шмат літаратуры - падарунак ад вну, якія не былі пад акупацыяй, - з Масквы, Ленінграда. Нас мабілізавалі грузіць кнігі з вагона і адпраўляць у бібліятэку. Кожны падабраў сабе неабходную літаратуру, зарэгістраваў у бібліятэцы. Во, тады ўжо была жытуха! Якраз перад сесіяй гэта было. Як падрыхтаваўся я па тых падручніках, дык, жартавалі, лепей, як Рыўкін да лекцыі. На экзамене трапіла мне самая складаная тэарэма. Я ўсё адказаў, а Якаў Іосіфавіч як засмяецца! Я думаю, што нешта не так. А выкладчык кажа:

- Я рады!

Хачу сказаць пра выкладчыкаў. Якаў Іосіфавіч Рыўкінд выкладаў усё матэматычныя дысцыпліны, Клаўдзія Аляксееўна Акімава - усё фізічныя. У 1945 годзе з фронту прыйшоў Нікіфар Дзмітрыевіч Бяспамятных, вельмі паважаны чалавек, сапраўдны педагог. Яму адвялі пакойчык у старым корпусе. А тады, заўважу, выкладчыкі і студэнты былі калегамі. Мы дапамагалі яму занесці няхітры скарб у пакой, а ён нас потым частваў салдацкімі сухарамі.

Пачалі прыбываць студэнты-франтавікі. Са мной у пакой

пасяліліся два адметныя чалавекі - Дзмітрый Максімавіч Захарэнка і Фёдар Міхайлавіч Янкоўскі. Захарэнка прыйшоў з фронту, у пагонах, у афіцэрскім абмундзіраванні, а Янкоўскі - з партызанаў. У абодвух лёс быў складаны. Захарэнка працаваў пасля загадчыкам кафедры педагогікі, стаў кандыдатам педагогічных навук. Рана, ва ўзросце 55 гадоў, пайшоў з жыцця. А Ф.М.Янкоўскі ўдзельнічаў яшчэ ў фінскай вайне, быў там паранены ў плячо, рука ў яго вісела. Меў сям'ю - жонку і дачку. Калі пайшоў у партызаны, нехта выдаў яго блізкіх, іх пакаралі. У партызанах ён быў начальнікам разведкі. І ў гэтага чалавека пасля вайны хапіла мужнасці і сілы скончыць інстытут, аспірантуру пры Мінскім педагогічным інстытуце, абараніць кандыдацкую і доктарскую дысертацыі. Працаваў да апошняга загадчыкам кафедры беларускай філалогіі Мінскага педінстытута. Заслужаны дзеяч навукі Рэспублікі Беларусь, доктар філалагічных навук, член Саюза пісьменнікаў Беларусі, напісаў больш за 20 кніг. У мяне ёсць бібліятэчка яго работ. Няма ўжо яго, пахаваны на Маскоўскіх могілках у Мінску.

А наша пасляваенная маладосць сёння бачыцца так ярка, нібы гэта было ўчора. Помніцца, была студэнцкая сталойка на вулгу вуліц Ажэшкі і Сацыялістычнай - прыкладна там, дзе цяпер будынак аблвыканкома. І вось там у склепе знайшлі нямецкі трафей - запасы фасолі. Тады нас кармілі так: на першае быў суп з фасолі, на другое - гарнір з фасолі з рыбай. Дык тая фасоль так прыелася, што да гэтай пары не люблю яе. А тады мы прывычаліся па чарзе варыць суп у пакой інтэрната. Той, у каго апошняя лекцыя была не настолькі важнай, ішоў раней з заняткаў гатаваць страву. Такого дзяжурнага па пакой мы жартам называлі «жонкай».

Азіраючыся на пройдзены шлях, я з радасцю адзначаю, што мне пашчасціла вучыцца і працаваць побач з цудоўнымі людзьмі. Вакол мяне заўсёды былі добрыя людзі. Ніхто мяне ніколі не пакрыўдзіў. І ў абыстым жыцці ўсё склалася. Мая Марыя Іванаўна - настаўніца беларускай мовы, філолаг. Дома размаўляем толькі па беларуску. Маем двух сыноў. Яны - хімікі, жывуць у Мінску, працуюць у БДУ. Шануюць бацькоў. Радуюць і ўнукі. Жыццё працягваецца...

ДА 70-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ

5 сакавіка - 70 гадоў слынаму беларускаму вучонаму-лінгвісту, нашаму кучегу, прафесару, доктару філалагічных навук Паўлу Уладзіміравічу Сцяцко.

Нарадзіўся П.У.Сцяцко ў вёсцы Гравава Зэльвенскага раёна. З пяці гадоў пайшоў у школу. У хлопчыка выявіліся незвычайныя здольнасці да навучання. Так, першы і другі класы ён скончыў за год, з трэцяга перайшоў адразу ў пяты, а потым у сёмы клас. Пасля сканчэння сямігодкі паступіў у Ваўкавыскае педагагічнае вучылішча. Скончыў яго на выдатна і без экзаменаў быў залічаны ў Гродзенскі педагагічны інстытут на фізіка-матэматычны факультэт. Праз два месяцы, пераканаўшыся, што зробіў памылку ў выбары спецыяльнасці, перавёўся на літаратурны факультэт. Праз некалькі гадоў выпускнік з дыпламам выдатніка пакідаюць працаваць выкладчыкам на кафедры беларускай і рускай моваў. Затым была аспірантура. Напісанне кандыдацкай дысертацыі за паўтары гады і паспяхова яе абарона ў 1962 годзе. Праца на пасадзе дацэнта, прафесара, загадчыка кафедры ў Мінскім педагагічным інстытуце, у Гомельскім дзяржаўным універсітэце. Для сапраўднага грамадзяніна-патрыёта дарагі кожны куточак роднай Беларусі, але наймілейшы той, дзе нарадзіўся, дзе пачынаўся самастойны жыццёвы шлях. Гродзеншчына прыцягвала, вабіла, клікала да сябе. І вось у 1990 годзе збываецца мара. Рэктар Гродзенскага ўніверсітэта запрашае былога выпускніка гэтай вуні на працу. П.У.Сцяцко актыўна ўключаецца ў навукова-педагагічную дзейнасць. Стварае кафедру беларускай культуры, а затым, з адкрыццём факультэта беларускай філалогіі і культуры, - кафедру мовазнаўства (беларускага і тэарэтычнага мовазнаўства), якую ўзначальвае і сёння.

За сваё працоўнае жыццё П.У.Сцяцко падрыхтаваў тысячы спецыялістаў-філолагаў, настаўнікаў беларускай і рускай моваў і літаратур, выкладчыкаў вышэйшай школы.

Выклічна вялікія дасягненні П.У.Сцяцко ў сферы навукі. На рахунку вучонага больш за 360 апублікаваных працаў, з іх 5 манаграфіяў, 5

ЖЫЦЦЁ, ПРЫСВЕЧАНАЕ НАВУЦЫ

слоўнікаў, 18 навучальных дапаможнікаў і падручнікаў для вуні і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, 6 брашураў. Кола навуковых інтарэсаў даследчыка шырокае, разнастайнае. Гэта словаўтарэнне дыялектнай і літаратурнай беларускай мовы, словаўтваральныя сувязі славянскіх моваў, лексікалогія, дыялекталогія, этымалогія, лінгвістычная тэрміналогія, фаналогія, граматыка сучаснай беларускай літаратурнай мовы, мова мастацкіх твораў, культура літаратурнай мовы, метадыка выкладання беларускай мовы ў вуні. У апошнія дзесяцігоддзі П.У.Сцяцко актыўна распрацоўвае пытанні культуры маўлення і нармавання беларускай літаратурнай мовы. Апублікаваў больш за сто працаў, сярод якіх навучальныя дапаможнікі: «Праблемы нормы, культуры мовы» (Гродна: ГрДУ, 1998. - 294 с.), «Праблемы лексічнага нармавання беларускай мовы» (Гродна: ГрДУ, 1999. - 232 с.). Яны атрымалі высокую ацэнку ў навуковым асяроддзі, у беларускім грамадстве. Як было адзначана ў адным аўтарытэтным часопісе, П.У.Сцяцко распрацаваў праект удасканалення беларускай літаратурнай мовы.

Многа сіл П.У.Сцяцко аддае і арганізацыі навуковай справы. У Гродзенскім універсітэце ён стаў прапрацоўшчыкам і кіраўніком такіх навуковых тэмаў, як «Культура Гродзеншчыны», «Праблемы ўдасканалення структуры лексічных

адзінак беларускай літаратурнай мовы», «Лексіка і словаўтварэнне гаворак Гродзеншчыны», «Праблемы беларускай тэрміналогіі» і інш., па якіх апублікавана і падрыхтавана да друку каля дзесятка манаграфіяў, слоўнікаў, навучальных дапаможнікаў. П.У.Сцяцко - заснавальнік, рэдактар навуковага альманаха «Гродзенскія запісы. Старонкі гісторыі і культуры» (ажыццёлена 3 выпускі), вакол якога згуртаваліся лепшыя гуманітарыі нашага ўніверсітэта і г.Гродна. На працягу шэрагу гадоў П.У.Сцяцко ўваходзіць у склад рэдкалегіяў перыядычных выданняў «Русский язык», «Вестник Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта», «Роднае слова», «Вестник Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы», у склад Рэспубліканскай тэрміналагічнай камісіі пры Міністэрстве адукацыі Рэспублікі Беларусь.

З асаблівай адказнасцю П.У.Сцяцко ставіцца да падрыхтоўкі навукова-педагагічных кадраў. Па-бацькоўску, з клопатам і ўвагай дапамагае сваім аспірантам, супольнікам кафедраў. Пад яго кіраўніцтвам напісана і абаронена 8 кандыдацкіх дысертацыяў, на падыходзе яшчэ некалькі абаронаў.

У сваё 70 гадоў П.У.Сцяцко не страціў уласцівай яму юнацкай актыўнасці, энергічнасці, неабыхавасці да розных службовых, грамадскіх праблемаў. На факультэцкім і ўніверсітэцкім узроўнях ён не адседжваецца ў цяньку, часта выступае з парадзімі, прапановамі, і да іх прыслухоўваюцца, бо яны вартыя ўвагі, канструктыўныя, дзелавыя. На старонках газетаў і часопісаў, калі гаворка заходзіць пра лёс роднай мовы, яе чысціню і годнасць, П.У.Сцяцко часта бывае памемны, нават бескампрамісны. Ён упэўнена робіць сваю справу дзеля сённяшняга і наступных пакаленняў.

Пажадаем Паўлу Уладзіміравічу і далей не траціць актыўнага жыццёвага тэмпу! Здароўя, новых творчых здзяйсненняў на карысць людзям, дзеля росквіту роднай мовы ў мілай Беларусі!

М.ДАЊІЛОВІЧ,
вядучы навуковы
супрацоўнік НДС
Гродзенскага дзяржаўнага
універсітэта
імя Янкі Купалы.

ЧТОБЫ ВСПОМНИТЬ, КАКИМИ МЫ БЫЛИ...

Дэкан факультэта псіхалогіі і педагогікі, прафесар
Віктар Пятровіч ТАРАНЦЕЙ.

Дэкан
фізіка-тэхнічнага
факультэта, дацэнт Генадзь
Аляксеевіч ГАЧКО.

Дэкан
факультэта біялогіі і
экалогіі, дацэнт Галіна
Ягораўна МІНЮК.

Дэкан факультэта эканомікі і кіравання, дацэнт Юрый
Эдуардавіч БЯЛЫХ.

Гімн універсітэта

Словы Л.ДАНИЛАВАЙ, музыка У.ТКАЧЭНКІ

ГІСТОРЫЯ УНІВЕРСІТЭТА Ў ЛІЧБАХ І ФАКТАХ

У першым пасля вызвалення ад фашыстаў навучальным годзе (1944-1945) навукова-педагагічны штат Гродзенскага педагагічнага інстытута меў 6 старшых выкладчыкаў і 4 асістэнты і выкладчыкі. Па сумяшчальніцтве працавалі 10 выкладчыкаў, сярод якіх 3 былі кандыдатамі навук.

З кожным годам павялічвалася колькасць студэнтаў - выхадцаў з заходніх рэгіёнаў. Калі ў 1946/47 навучальным годзе было толькі 119 студэнтаў з мясцовага насельніцтва, то ў 1950/51 навучальным годзе іх налічвалася ўжо 347.

У адпаведнасці з Загадам Усесаюзнага камітэта па справах вышэйшай школы пры СНК СССР ад 13 чэрвеня 1945 г. для ўдзельнікаў вайны былі ўстаноўлены пэўныя льготы. Да пачатку 1945/46 навучальнага года сярод студэнтаў Гродзенскага педінстытута налічвалася 36 інвалідаў вайны і дэмабілізаваных з Чырвонай Арміі.

У 1954 годзе адкрываецца гістарычны факультэт. Факультэт замежных моваў пераводзіцца ў Мінскі дзяржаўны педагагічны інстытут замежных моваў. Загадам Міністэрства асветы БССР ад 18 кастрычніка 1956 года ў інстытуце ствараюцца новыя факультэты: гісторыка-філалагічны з аддзяленнямі гісторыі і рускай мовы і літаратуры, гісторыі і беларускай мовы і літаратуры і фізіка-матэматычны.

Важным паказчыкам развіцця інстытута з'яўляецца рост навукова-педагагічнай кваліфікацыі выкладчыкаў. У перыяд з 1949 па 1959 гады колькасць кандыдатаў навук вырасла з 9 да 19 чалавек. Іх удзельная вага ў агульнай колькасці навукова-педагагічнага персаналу інстытута (67 чалавек) была невысокай - 28 працэнтаў. Над кандыдацкімі дысертацыямі працавалі 23 выкладчыкі.

На працягу 1945-1960 гадоў выкладчыкамі інстытута былі абаронены 22 кандыдацкія дысертацыі, выпушчана 7 зборнікаў «Навучных запісак», 5 манаграфіяў, больш за 150 навуковых артыкулаў.

У 1959/60 навучальным годзе ў Гродзенскім педінстытуце налічвалася 543 выпускнікі сярэдніх школ, што складала 76,4 працэнта ад агульнай колькасці студэнтаў. З іх 86 чалавек скончылі сярэднюю школу ў 1959 г. У 1959 годзе жыхары заходніх рэгіёнаў склалі 95 працэнтаў ад агульнай колькасці студэнтаў інстытута.

Напярэдадні святкавання 60-годдзя універсітэта завяршыўся конкурс на лепшы тэкст гімна універсітэта, які быў аб'яўлены яшчэ ў студзені мінулага года. На жаль, за ўвесь час у конкурсную камісію паступілі ўсяго некалькі варыянтаў тэксту. Запамінальны тэкст аўтараў рэдактара газеты «Гродзенскі універсітэт» Л.Данілавай і выкладчыка-стажора філалагічнага факультэта А.Мацэвіла.

Мы выбралі найбольш трапны і сэнсоўны. Мясцовы кампазітар У.Ткачэнка стварыў да слоў гімна добрую музыку. Усё разам гучыць прыябна і слухаецца з задавальненнем, у чым можна будзе упэўніцца на ўрачыстасцях 3 і 4 сакавіка. Застаецца толькі адзначыць, што далейка не кожная вну Беларусі мае свой гімн. Выказваем удзячнасць аўтарам гімна Гродзенскага дзяржаўнага універсітэта Л. Данілавай і У. Ткачэнка і публікуем канчаткова адрэдагаваны тэкст гімна.

Конкурсная камісія.

Дзе сівыя нёманскія хвалі,
Дзе каштанаў буіны

першацвет,

Там стаіць пад іменем Купалы
Храм навукі - універсітэт.

Прыпеў:

Для нас навукa ёсць святое,
Для нас адкрыўся цэлы свет,
Мы сталі дружнаю сям'ёю -
Дацэнт, прафесар

і студэнт.

Верым мы, што збудзецца

і ў Гродне

Найшчаслівейшы з купальскіх
сноў.

Працаваць для Беларусі

роднай -

Гонар яе дочак і сыноў.

Прыпеў

Мэта - веды, творчае гарэнне,
Кожны ў сэрцы мае свой праект,
Да вучобы, да святла

і мкненне -

Вось такі ён, сённышні

студэнт.

Прыпеў

Дык чакай нас,

родная дзяржава!

Нам твой лёс ствараць

і будаваць,

І пад светлым іменем Купалы

Нам прэстыж навукі падымаць.

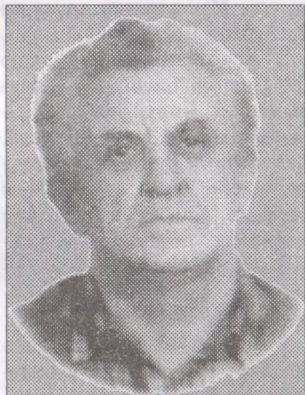
Прыпеў

ВОСПОМИНАНИЯМИ ДЕЛЯТСЯ ВЕТЕРАНЫ

ПОМОГАЮТ ФИЗКУЛЬТУРА И СПОРТ

О. СМОЛЯКОВ,

старший преподаватель кафедры физвоспитания

Закончив в 1952 году Белорусский институт физической культуры в Минске, я приехал по направлению в Гродно и с августа начал работу на кафедре физвоспитания и спорта в пединституте в должности преподавателя. За 47 лет работы в вузе я восемь лет был председателем спортклуба. Приходилось часто ездить с командами вуза на республиканские соревнования. Наш вуз считался в республике спортивным. Неоднократно команды волейболистов, баскетболистов, велосипедистов, гимнастов становились победителями республиканских студенческих соревнований. В 1959 году наш вуз завоевал I место в смотре-конкурсе педвузов СССР и был награжден Министрством образования памятной медалью. Из многих соревнований, на которых приходилось и мне быть, в моей памяти неизгладимы два турнира. В 1959 году команды Гродненского пединститута - девушки и юноши волейболисты и баскетболисты - побе-

див в предварительных соревнованиях сборные команды пединститутов Бреста, Витебска и Могилева, вышли в финал, и нашими соперниками стали сборные Гомельского пединститута, где уже был факультет физвоспитания.

Студенческое спортивное «Буревестник» решило финалы провести в Гомеле. Я, заведующий кафедрой физвоспитания В.Пинчук и четыре команды приехали в Гомель ночью. Нас никто не встретил, и нам самим пришлось отыскивать место отдыха - общежитие пединститута. К четырем утра нас разместили, а начало игры было назначено на 11.00. Позже декан факультета физвоспитания Д.Волков нам сказал, что накануне с цветами встретили мозырян, и они проиграли четырьмя командами. Мы ему ответили, что наши ребята приехали не проигрывать, а выигрывать.

И вот первыми на площадку вышли волейболистки, ведомые капитаном команды Р.Шейн. Без особого труда наши девчата обыграли гомельчанок 3:1, затем в трех партиях ребята-волейболисты праздновали победу. Особенно выделялись на площадке В.Родионов и Л.Гофмеклер - в последствии преподаватели нашего вуза, В.Князев - ныне заслуженный тренер СССР, Е.Семенович - ныне заместитель директора ГПТУ, и другие. На играх присутствовали все руководители Гомельского пединститута. А когда и на баскетбольных площадках в двух встречах гомельчане потерпели фиаско, все руковод-

ство покинуло спортивный городок. С оркестром встречали в Гродно победителей республиканского первенства.

А в начале семидесятых годов сборная команда гимнасток пединститута завоевала I место в республиканском первенстве и получила право участвовать во всесоюзной универсиаде. Соревнования проходили в Петергофе, в новом спорткомплексе Ленинградского университета. В турнире принимали участие сборные команды союзных республик и команды институтов физкультуры. Руководство турнира никак не могло понять, что за команда из Белоруссии, из Гродно. Называли нас и «Грозный», и «Минск», и только на третий день соревнований на табло загорелось название - Гродненский пединститут. В команде выступали студентки начфака Я.Войтковская, В.Полуянчик, Г.Чесновская и О.Кныш (физмат). Наши девушки вошли в десятку сильнейших команд, заняв десятое место, оставив позади многие команды институтов физкультуры. А Валя Полуянчик была четвертой среди кандидатов в мастера.

Это только два соревнования из многих, в которых мне приходилось участвовать в роли тренера, представителя команды или судьи. Любовь к спорту и физической культуре помогла мне до сих пор находиться в строю и продолжать большое государственное дело - улучшать физическое развитие нашего студенчества.

ДЕНЬ СЕГОДНЯШНИЙ ЭЛЕКТРОННОЕ СЕРДЦЕ УНИВЕРСИТЕТА

Н. ХАРУК,
начальник вычислительного центра

Процесс внедрения и эксплуатации вычислительной техники в университете начался в январе 1976 года. Первой была вычислительная машина "Минск-2". Осваивали ее под руководством Константина Петровича Ягвдника, ныне старшего преподавателя кафедры информатики и вычислительной техники.

В сентябре 1988 года был создан вычислительный центр, который обслуживает более 450 компьютеров и 40 копировальных аппаратов. Сегодня в вычислительном центре работают 40 человек, перед которыми стоят следующие задачи: обеспечение учебного процесса (лабораторные занятия, курсовое и дипломное проектирование, производственная практика, самоподготовка) средствами вычислительной техники; техническое обслуживание и ремонт средств вычислительной и копировальной техники; прокладка ЛВС в корпусах университета; материально-техническое снабжение средств вычислительной техники; приобретение, адаптация, сопровождение программных средств, необходимых для работы всем подразделениям университета; антивирусная поддержка; проектирование, разработка, внедрение и сопровождение задач АСУ университета; разработка мультимедийных обучающих программ и внедрение технологий мультимедиа в учебный процесс.

За последние годы ВЦ сделано многое. Учебный процесс обеспечен ресурсами вычислительной техники и программными средствами. Установлена локальная вычислительная сеть (ЛВС), к которой подключено более 250 компьютеров. У студентов и преподавателей появилась возможность выхода в Internet. Создана WEB-страница (ее электронный адрес - www.grsu.grodno.by), на

которой располагается текущая информация университета. 270 сотрудников и преподавателей университета пользуются услугами электронной почты.

Разработаны и внедрены в учебный процесс электронные учебники по старославянскому языку, по древнегреческой мифологии, снят фильм о Гродненском госуниверситете, сделан компакт-диск по Гродненскому региону, созданы совместно с Гродненской студией телевидения программы об университете, произведены

съемка и монтаж комплекса учебных видеофильмов по истории физики.

Ведется постоянная обработка статистических и социологических данных, проводимых университетом, диагностика и лечение программных средств и электронных документов от электронных вирусов.

Постоянно сопровождают и внедряются новые программные средства, обеспечивающие более высокую эффективность работы отделов университета: отдела кадров, бухгалтерии, планово-экономического отдела, сектора платного образования, учебного отдела, библиотеки, деканатов, приемной комиссии.

...Но все это невозможно было бы сделать без профессионалов, мастеров своего дела, таких, как ведущий инженер-электроник В.К.Мингинович, ведущий инженер-электроник Е.В.Олизарович., инженер-программист 1 категории И.Н.Степина, ведущий инженер-программист И.В.Ярошевич, ведущий инженер-программист А.И.Жукевич, инженер программист 2 категории М.Я.Кошлюнова и других сотрудников.

Задачи, стоящие перед коллективом ВЦ в 2000 году,

таковы: планирование и установка ЛВС в корпусах по ул. Захарова, ул. Ленина, завершение работ в корпусе по ул. Доватора, интегрирование ЛВС корпусов в корпоративную оптоволоконную сеть по мере подключения оптокабеля; разработка и внедрение АСУ "Учебный отдел", "Деканат", "Наука" в рамках АСУ "Университет"; создание комплекса мультимедийных курсов по международному праву, истории, филологическим дисциплинам.

Коллектив ВЦ благодарит руководство университета за помощь и поддержку в работе и поздравляет сотрудников, преподавателей и студентов с 60-летием нашего учебного заведения.

ГІСТОРЫЯ УНІВЕРСИТЭТА Ў ЛІЧБАХ І ФАКТАХ

☼ У 1957 годзе Гродзенскаму дзяржаўнаму педагагічнаму інстытуту за вялікі ўклад у развіццё адукацыі і культуры было прысвоена імя Янкі Купалы. У 1959 г. інстытут адзначаў 20-гадовы юбілей.

☼ Тром выпускнікам інстытута на той час было прысвоена званне заслужанага настаўніка БССР. Ордэнам Леніна былі ўзнагароджаны тры выпускнікі інстытута, Ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга - 8, ордэнам «Знак Пашаны» - 15, медалём «За працоўную доблесць» - 20. Ганаровай Граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР былі ўзнагароджаны 9 чалавек, значком «Выдатнік народнай адукацыі» - 47, Граматамі Міністэрства асветы БССР - 21 выпускнік.

☼ У 1964 г. у інстытуце быў створаны біёлага-хімічны факультэт, але ў 1970 годзе набор на гэты факультэт быў спынены. У 1967 г. на базе гісторыка-філалагічнага факультэта былі створаны самастойныя факультэты: філалагічны і гісторыка-педагагічны, які даваў настаўнікам дадатковую спецыяльнасць метадыстаў па выхаваўчай рабоце.

☼ З 1969 г. пачало сваю работу падрыхтоўчае аддзяленне. У 1972 г. у інстытуце быў адкрыты музычна-педагагічны факультэт.

☼ Адкрыццё 20 лістапада 1969 г. у інстытуце аспірантуры дало магчымасць рыхтаваць кадры для навуковай і выкладчыцкай дзейнасці па спецыяльнасцях: матэматычны аналіз, дыферэнцыяльны і інтэгральны ўраўненні, гісторыя СССР, метадыка выкладання матэматыкі, беларуская мова.

☼ З 1964 па 1974 г. колькасць студэнтаў павялічылася з 1327 да 3897 чалавек, выкладчыкаў - з 65 да 207 чалавек. У пачатку 1973/74 навуцальнага года ў складзе выкладчыкаў было ўжо 3 доктары і 62 кандыдаты навук.

☼ Усяго з 1944 па 1971 г. Гродзенскі дзяржаўны педінстытут імя Янкі Купалы падрыхтаваў 9848 спецыялістаў. Да канца 1970-х гадоў ён стаў адным з вядучых рэгіянальных вуні Беларусі.

☼ У 1972 г. інстытут быў ўзнагароджаны юбілейнай Ганаровай Граматай ЦК КПБ, Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР, Савета Міністраў БССР і Белсаўпрофа ў сувязі з 50-годдзем утварэння СССР.

ВІНШАВАЛЬНАЯ ПАШТОЎКА

Рэктарат, прафком, савет ветэранаў віншуюць з юбілеем і жадаюць моцнага здароўя, шчасця, дабрабыту, поспехаў юбілярам. Нагадваем, калі і каго можна павіншаваць.

❁ 1 сакавіка - **Ларысу Пятроўну САКАЛОВУ** - выкладчыка кафедры англійскай мовы.

❁ 4 сакавіка - **Наталлю**

Барысаўну ЖУРАЎЛЁВУ - дацэнта кафедры культуры і гісторыі.

❁ 5 сакавіка - **Паўла Уладзіміравіча СЦЯЦКО** - загадчыка кафедры беларускай мовы і тэарэтычнага мовазнаўства.

❁ 8 сакавіка - **Сяргея Захаравіча ПІХУНА** - вяртаўніка навучальнага корпусу №1.

❁ 9 сакавіка - **Аляксандра Мікалаевіча БЕЛЕНЬКАГА** - выхавацеля інтэрната №4.

❁ 18 сакавіка - **Галіну Яўгенаўну ЖУК** - лабаранта I катэгорыі кафедры дыферэнцыяльных ураўненняў.

❁ 22 сакавіка - **Франца Віктаравіча ГІНТАУТА** - пенсіянера.

❁ 25 сакавіка - **Гелену Станіславаўну САПЕШКА** - вяртаўніка навучальнага корпусу №5.

❁ 29 сакавіка - **Марыю Мікалаеву ЗАРЭМБА** - прыбіральшчыцу інтэрната №3.

ГІСТОРЫЯ УНІВЕРСІТЭТА Ў ЛІЧБАХ І ФАКТАХ

❁ Пастановай Савета Міністраў СССР ад 24 чэрвеня 1977 г. пад №564 інстытут быў пераўтвораны ў Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт. Гэта быў трэці ў рэспубліцы і 65-ы ў СССР ўніверсітэт. Першы ўніверсітэцкі набор быў здзейснены ў верасні 1978 года.

❁ У 1978/79 навучальным годзе ўніверсітэт меў тры навучальныя корпусы і адзін лабараторны, 58 спецыялізаваных лабараторый, кабінетаў, майстэрняў, вылічальны і тэлевізійны навучальны цэнтры.

❁ У 1998/99 навучальным годзе ўніверсітэт размяшчаўся ў васьмі корпусах агульнай плошчай больш за 28 тыс. кв. м., дадаткова арэндавалася 2070 кв. м.

❁ Сёння матэрыяльна-тэхнічная база ўніверсітэта ўключае вылічальны цэнтр, тэлецэнтр, некалькі відэазалаў, лінгафонныя кабінеты, вытворчыя майстэрні, актывыя залы, больш за 50 лабараторый.

❁ Кошт навучальнага і навуковага абсталявання складае 21,1 млрд. рублёў, налічваецца 450 персанальных камп'ютараў і 12 камп'ютарных класаў.

❁ На час адкрыцця ўніверсітэта ў яго структуры было пяць факультэтаў: матэматычны, фізічны, гістарычны, філалагічны і факультэт педагогікі і метадыкі пачатковага навучання. Працаваў факультэт даўняўніверсітэцкай падрыхтоўкі з двума аддзяленнямі: будучых педагогаў і будучых даследчыкаў, а таксама факультэт маладых настаўнікаў-стажораў. Дзейнічала 25 кафедраў і курс грамадзянскай абароны. З 1 верасня пачалі працаваць дзве новыя кафедры: дыферэнцыяльных ураўненняў і дзяржавы і права.

❁ У 1978 годзе пры гістарычным факультэце было адкрыта аддзя-

ленне правазнаўства. Праз тры гады аднавіў сваю работу факультэт біялогіі і хіміі. Спецыялізацыя па ім здзяйснялася па трох кірунках: «Біяхімія», «Біяфізіка», «Мікрабіялогія».

❁ З 1985 г. пачаў функцыянаваць факультэт педагогікі і метадыкі пачатковага навучання.

❁ У 1988/89 навучальным годзе на сямі факультэтах: філалагічным, матэматычным, фізічным, гістарычным, біялагічным, правазнаўства, педагогікі і метадыкі пачатковага навучання займаліся 2250 студэнтаў стацыянарнага навучання, 1750 - завочнага і 312 - вячэрняга. Універсітэт рыхтаваў кадры па 9 спецыяльнасцях і 16 спецыялізацыях.

❁ З 1989 г. быў адкрыты факультэт фізічнага выхавання, які рыхтаваў настаўнікаў фізічнага выхавання для агульнаадукацыйных школ. На першы курс былі залічаны 50 абітурыентаў. 25 з іх - майстры спорту ці кандыдаты ў майстры спорту.

❁ У 1990 г. з складу фізічнага факультэта вылучылася яго вытворчае крыло ў самастойны інжынерны факультэт.

❁ У 1991 г. ва ўніверсітэце адкрываецца факультэт беларускай філалогіі і культуры. У гэтым жа годзе быў пераўтвораны гістарычны факультэт.

❁ У 1993 г. упершыню быў здзейснены набор на аддзяленне міжнародных эканамічных адносін пры факультэце правазнаўства. На філалагічным факультэце адкрылася аддзяленне замежных моваў (англійскай, нямецкай і французскай).

❁ У 1997 г. факультэт права і эканомікі быў рэарганізаваны ў

юрыдычны факультэт і факультэт эканомікі і кіравання, а факультэт замежных моваў на правах аддзялення ўвайшоў у склад філалагічнага факультэта.

❁ У сакавіку 1998 г. на базе ўніверсітэта створаны інстытут павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў.

❁ У студзені 1999 г. пры ГрДУ пачало працаваць аб'яднанне кафедраў сацыяльна-гуманітарных дысцыплін.

❁ Структурная перабудова ў ГрДУ, праведзеная ў 1990-я гады, садзейнічала ўзмацненню акадэмічнай накіраванасці навучальнага працэсу, збліжала рэгіянальную сістэму вышэйшай адукацыі з сусветнай, адначасова захоўваючы каштоўныя аічынныя дасягненні.

❁ Навуковыя дасягненні студэнтаў неаднаразова адзначаліся дыпламамі, ганаровымі граматамі і граматамі на рэспубліканскіх і абласных конкурсах. Штогод у рамках «Тыдня навукі» на ўсіх факультэтах праходзяць студэнцкія навуковыя канферэнцыі.

❁ З 1997 г. лепшыя даклады студэнтаў публікуюцца ва ўніверсітэцкім зборніку «Свежий ветер».

❁ Акрамя грамадзян Беларусі, ва ўніверсітэце вучацца студэнты з Расіі, Украіны, Азербайджана, Літвы, Чэхіі, Польшчы. Гэта сведчыць не толькі аб прэстыжнасці ўніверсітэцкай адукацыі, але і аб пастаянным росце рэпутацыі ГрДУ як прызнанага цэнтра адукацыі, навукі і культуры заходняга рэгіёну Беларусі.

❁ За гады свайго існавання Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы падрыхтаваў больш за 35 тысяч спецыялістаў для народнай гаспадаркі, адукацыі, навукі і культуры.

СВЯТОЧНАЯ АФІША

❁ 2 сакавіка
Чытанні, прысвечаныя гісторыі развіцця ўніверсітэта (выступленне выкладчыкаў, студэнтаў і навучэнцаў школ). *Згодна з праграмай. Актывая зала галойнага корпусу.*

❁ 3 сакавіка
Падвядзенне вынікаў і заахвочванне ўдзельнікаў конкурса, прысвечанага гісторыі развіцця адукацыі на Гродзеншчыне. Дні навукі, прысвечаныя 60-годдзю ўніверсітэта.

Згодна з праграмай. Актывая зала галойнага корпусу ўніверсітэта.

3 сакавіка

Спаборніцтвы па тэнісу паміж выкладчыкамі ўніверсітэта і іншых вун.

10.00. *Спартзала па вул. Захарава, 32.*

Выстава, прысвечаная 60-годдзю Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы.

14.00 - 14.20. *Актывая зала па вул. Леніна.*

Дэманстрацыя кінафільма аб Гродзенскім дзяржаўным ўніверсітэце імя Янкі Купалы.

14.20 - 15.00. *Актывая зала па вул. Леніна.*

Пашыранае пасяджэнне Савета ўніверсітэта.

15.00. *Актывая зала па вул. Леніна.*

Канцэрт мастацкай самадзейнасці ўніверсітэта.

17.00. *Актывая зала па вул. Леніна.*

4 сакавіка

Канцэрт артыстаў для выпускнікоў ГрДУ, студэнтаў і гасцей.

10.00 - 13.00. *Лядовы палац спорту.*

Матчавая сустрэча па грэкарыйскай барацьбе «Зборная ўніверсітэта - зборная Беларусі».

14.00 - 15.00. *Спартзала галойнага корпусу.*

Прэзентацыя ўніверсітэта. Агляд выставы.

15.30 - 16.00. *Галойны корпус.*

Урачысты сход, прысвечаны 60-годдзю ГрДУ імя Янкі Купалы.

16.00. *Актывая зала галойнага корпусу.*

Канцэрт мастацкай самадзейнасці.

17.00 - 18.30. *Актывая зала галойнага корпусу.*

7 сакавіка

Вечарына, прысвечаная Дню жанчыны. Выступленне камернага аркестра пад кіраўніцтвам У.М.Борматава.

16.30. *Актывая зала ўніверсітэта.*

Заснавальнік: Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 519.

Газета набрана, звярстана і надрукавана на тэхніцы выдавецкага аддзела Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы. ЛП № 111 ад 29.12.97 г. Вул. Ажэшкі, 22, 230023, г. Гродна.

Рэдактар Людміла Мікалаевна ДАНИЛАВА

Набор і
вёрстка:
**М. ВЕРСТАК,
В. ЗАКРЭЎСКІ.**
Фота: **Ул.САРОКІН.**
Карэктурка:
Н. ДУДКО.

Здадзенаўбор 01.02.2000
Падпісана да друку:
04.02.2000. 15.00
Заказ № 47

Аб'ём - 1 ум. друк. арк.
Наклад 1000 асобнікаў.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў адказваюць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытатаў, эканамічных даных, асабістых імянаў, тэаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Наш адрас: ☒ 230023, г. Гродна,
Вул. Ажэшкі, 22, пакой 228. ☎ 72-08-17.